

Cách tiếp cận có hệ thống để xếp hạng rủi ro trong an toàn thực phẩm cấp quốc gia

Tác giả: Kang Zhou, Minh Hong Nguyen, Pawin Padungtod, Myoengsin Choi, Jeffrey Lejeune
Người trình bày: Nguyễn Hồng Minh – Chuyên gia An toàn Thực phẩm – Trung tâm Phòng chống và Kiểm soát Khẩn cấp dịch bệnh động vật xuyên biên giới (ECTAD) – FAO Việt Nam

Với số lượng lớn và đa dạng các nguyên nhân gây ra bệnh do thực phẩm, các quốc gia thường gặp khó khăn trong việc ưu tiên phân bổ nguồn lực hạn chế cho các vấn đề cụ thể, nhằm tạo ra tác động lớn nhất đến sức khỏe cộng đồng. Khung phân tích rủi ro - bao gồm đánh giá rủi ro, quản lý rủi ro và truyền thông rủi ro - có thể sử dụng để xử lý các rủi ro an toàn thực phẩm một cách hệ thống. Xếp hạng rủi ro là một bước trong khung phân tích rủi ro. Xếp hạng rủi ro là phân tích có hệ thống và sắp xếp các mối nguy thực phẩm và/hoặc thực phẩm theo mức độ rủi ro đối với sức khỏe cộng đồng dựa trên khả năng xảy ra và mức độ nghiêm trọng của các tác động tiêu cực đến một nhóm đối tượng cụ thể. Quy trình này có thể được sử dụng để:

- Xác định các rủi ro quan trọng nhất đến sức khỏe cộng đồng;
- Giúp xác định các can thiệp phù hợp nhất để giảm thiểu nhiễm bẩn thực phẩm;
- Xác định các vấn đề an toàn thực phẩm cần hành động quản lý;
- Nhằm mục tiêu kiểm tra các cơ sở thực phẩm ở các thành tố khác nhau của chuỗi cung ứng thực phẩm (ví dụ: trang trại, lò mổ, cơ sở chế biến, bán lẻ, dịch vụ thực phẩm);
- Nhằm mục tiêu hỗ trợ các chương trình lấy mẫu và kiểm tra thực phẩm trong nước và thực phẩm nhập khẩu;
- Đánh giá tầm quan trọng có thể có của các vấn đề an toàn thực phẩm mới nổi; và
- Đưa ra hướng dẫn cho người tiêu dùng.

Xếp hạng rủi ro có thể được sử dụng cho nhiều mối nguy do thực phẩm gây ra, bao gồm các mối nguy vi sinh vật và hóa học, trong tất cả các loại thực phẩm. Một mối nguy đơn lẻ có thể được xếp hạng trên nhiều loại thực phẩm (ví dụ: Thực phẩm nào có mức độ nguy hiểm cao nhất đến việc tiếp xúc với thuốc trừ sâu?), nhiều mối nguy có thể được xếp hạng trong một loại thực phẩm (ví dụ: Rủi ro an toàn thực phẩm quan trọng nhất trong gia cầm là gì?), hoặc nhiều mối nguy có thể được xếp hạng trên nhiều loại thực phẩm (ví dụ: Tổ hợp mối nguy-thực phẩm nào đang đóng góp gánh nặng sức khỏe cộng đồng lớn nhất trong một khu vực nhất định?). Kết quả của việc xếp hạng rủi ro có thể hỗ trợ trong việc xác định rủi ro ưu tiên trong an toàn thực phẩm, sắp xếp các mối nguy do thực phẩm gây ra dựa trên cân nhắc về các tác động sức khỏe cộng đồng từ việc xếp hạng rủi ro và các yếu tố khác như xã hội, kinh tế và chính trị. Việc ưu tiên tạo ra một danh sách hành động cho các nhà quản lý rủi ro và cung cấp một cái nhìn tổng quan hơn có thể cung cấp thông tin tốt hơn cho các quyết định liên quan đến quản lý rủi ro.

Xếp hạng rủi ro dựa trên dữ liệu đảm bảo tính minh bạch và có thể lặp lại. Quy trình này bao gồm việc xác định phạm vi của vấn đề, bao gồm mục đích và khoanh vùng các loại thực phẩm quan tâm. Một loạt các phương pháp có thể được áp dụng để đáp ứng sự khả dụng của dữ liệu và các số liệu kết quả mong muốn. Sự tham gia của nhà nước và cam kết mạnh mẽ để hiện đại hóa an toàn thực phẩm là chìa khóa cho sự phát triển và thực hiện thành công bất kỳ nỗ lực xếp hạng rủi ro nào ở cấp quốc gia. Các ví dụ về việc ứng dụng xếp hạng rủi ro ở cấp quốc gia sẽ được cung cấp.